

Sygn. akt II Ka 143/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSO **Anna Łaszczych**

Sędziowie SO **Artur Bobiński**

SO **Magdalena Dąbrowska** (spr.)

Protokolant **Marlena Achcińska**

w obecności Prokuratora **Andrzeja Ołdakowskiego**

po rozpoznaniu w dniu 04 czerwca 2014r.

sprawy przeciwko **P. B.**

oskarżonemu o przestępstwo z art. 178a § 4 k.k.

z powodu apelacji oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie IIK 1369/13

orzeka:

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniża wymiar orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności do 1 (jednego) roku

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za obie instancje i 20 (dwadzieścia) złotych tytułem kosztów za postępowanie odwoławcze;

Sygn. akt II Ka 143/14

UZASADNIENIE

P. B. został oskarżony o to, że

I. w dniu 27.10.2013r o godz. 21.10 kierował pojazdem V. (...) o nr rej. (...) w O. na ul. (...) po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, z wynikami: I bad. – 0,96 mg/l, II bad. – 1,01 mg/l, III bad. – 1,00 mg./l, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce sygn. akt II K 791/12 za przestępstwo określone w art. 178a§1 kk, tj. o czyn z art. 178a§4 kk,

II. w dniu 8 listopada 2013r o godz. 0:30 po drodze publicznej w miejscowości O. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, z wynikiem I bad. – 1,06 mg/l, II bad. – 0,94 mg/l, III bad. – 0,90 mg/l, przy czym czynu tego dopuścił

się będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce, sygn. akt. II K 791/12 za przestępstwo określone w art. 178a§1 kk, tj. o czyn z art. 178a§4 kk.

Wyrokiem z dnia 20 lutego 2014r wydanym w sprawie II K 1369/13 Sąd Rejonowy w Ostrołęce w ramach zarzucanych P. B. czynów uznał go za winnego tego, że w okresie od 27.10.2013r do 8.11.2013r w O. w krótkich odstępach czasu w podobny sposób dopuścił się przestępstw polegających na tym, że:

- w dniu 27.10.2013r o godz. 21.10 kierował pojazdem V. (...) o nr rej. (...) w O. na ul. (...) po drodze publicznej znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, z wynikami: I bad. – 0,96 mg/l, II bad. – 1.01 mg/l, III bad. – 1,00 mg./l, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce sygn. akt II K 791/12 za przestępstwo określone w art. 178a§1 kk,

- w dniu 8 listopada 2013r o godz. 0:30 po drodze publicznej w miejscowości O. na ul. (...) kierował samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) znajdując się w stanie nietrzeźwości, przy stwierdzonej zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu, z wynikami: I bad. – 1,06 mg/l, II bad. – 0,94 mg/l, III bad. – 0,90 mg/l, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej skazanym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrołęce, sygn. akt. II K 791/12 za przestępstwo określone w art. 178a§1 kk,

stwierdzając, że czyny oskarżonego stanowią ciąg przestępstw kwalifikowany z art. 178a§4 kk w zw. z art. 91§1 kk i na tej podstawie Sąd skazał go, i na mocy art. 178a§4 kk wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 42§2 kk Sąd orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 lat. W dalszej części wyroku Sąd zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymanego prawa jazdy od dnia 27 października 2013r oraz zasądził od oskarżonego koszty sądowe w kwocie 410 zł, w tym kwotę 300 zł tytułem opłaty sądowej na rzecz Skarbu Państwa.

Przedmiotowe orzeczenie apelacją wniesioną w całości na swoją korzyść zaskarżył osobiście oskarżony. Wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 91§1 kk i art. 9 kk przez użycie i zakwalifikowanie czynu przypisanego oskarżonemu z art. 178a§4 kk w zw. z art. 91§1 kk i uznanie występkę za umyślny,
2. orzeczenie niewspółmiernej do popełnionego przez oskarżonego czynu zabronionego bezwzględnej kary pozbawienia wolności przy zastosowaniu wadliwych kryteriów jej wymiaru oraz oparcie się w tym zakresie na niekompletnym materiale dowodowym.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, ewentualnie zaś o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostrołęce.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżonego jest częściowo uzasadniona, w zakresie w jakim odnosi się do niewspółmierności orzeczonej kary pozbawienia wolności, w pozostałej zaś części jawi się jako oczywiście bezzasadna.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu obrazę przepisów prawa materialnego, którego nieuwzględnienie, czyni dopiero zasadnym rozważenie zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Wnikliwa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ustalenia Sądu I instancji w powyższym zakresie są w pełni prawidłowe, a w konsekwencji podniesione w apelacji zarzuty są całkowicie chybione. Przestępstwo z art. 178a§4 kk, którego popełnienie dwukrotnie przypisano oskarżonemu w zaskarżonym wyroku można zrealizować wyłącznie z winy umyślnej i w takim właśnie stanie świadomości znajdował się P. B. w dniach 27 października 2013r i 8 listopada 2013r. Oskarżony nadużywając w tym czasie i wprowadzając się dobrowolnie w stan upojenia, dobrze wiedział jaki osiągnie skutek, działał zatem na własne ryzyko poniesienia odpowiedzialności karnej.

Ustawodawca w takiej sytuacji wprowadził fikcję umyślności, a to dlatego, że chodzi tu o obronę społeczeństwa przed osobami nadużywającymi alkoholu i dlatego zachowanie takiego sprawcy ocenia się, porównując dany przypadek z hipotetycznym przestępstwem sprawcy trzeźwego, o identycznych właściwościach (poziomu inteligencji i doświadczenia życiowego). W przeciwnym wypadku osoba popełniająca przestępstwo i będąca nietrzeźwą, w ogóle nie ponosiłaby odpowiedzialności karnej, a to z tego powodu, że nie była świadoma tego co czyni. Ponadto w przypadku uzależnionych od alkoholu, należałoby przyjmować, że nie wprowadzili się dobrowolnie w taki stan, lecz było to następstwem tego uzależnienia, nad którym nie mogli zapanować. W tym kontekście nie zasługują na aprobatę tłumaczenia oskarżonego, że nie wiedział co robi. Wina oskarżonego leży niejako na przedpolu czynu zabronionego i polega na dopuszczeniu do takiej sytuacji, w której można było zrealizować znamiona przestępstwa. P. B. przewidywał bowiem, że stan odurzenia może spowodować u niego wyłączenie lub ograniczenie poczytalności i w taki stan dobrowolnie się wprawił.

Odnosząc się natomiast do kwestii wątpliwości, co do poczytalności oskarżonego, należy zauważyć, że apelujący nie wykazał, aby istniały podstawy do powzięcia takich wątpliwości. Nie było zatem podstaw do dopuszczenia dowodu z opinii biegłych psychiatrów na okoliczność stanu zdrowia oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanych mu przestępstw. Wbrew temu, co sugeruje skarżący w apelacji, oskarżony na żadnym etapie postępowania nie wskazał, że miał problemy ze zdrowiem psychicznym. Co więcej twierdził nawet, że nie jest uzależniony od alkoholu i spożywa go sporadycznie.

Sąd Odwoławczy nie dopatrył się również postulowanej przez apelującego obrazy art. 91§1 kk. Poszczególne przestępstwa popełnione przez oskarżonego zostały zrealizowane w krótkich odstępach czasu (w przedziale czasu krótszym niż dwa miesiące), a także w podobny sposób. P. B. w obydwu przypadkach prowadził w stanie nietrzeźwości ten sam pojazd, czym naruszył tą samą normę prawną.

Ponadto należy zauważyć, iż formułowanie powyższego zarzutu jest niekorzystne z punktu widzenia interesów procesowych oskarżonego. W ramach ciągu przestępstw Sąd orzeka tylko jedną karę w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę (w niniejszej sprawie maksymalnie 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności). Przy realnym zbiegu przestępstw Sąd wymierza natomiast karę oddzielnie za każde przestępstwo i następnie orzeka karę łączną na podstawie art. 85 kk. W przedmiotowej sprawie górna granica ustawowego zagrożenia mogłaby wynieść aż 10 lat pozbawienia wolności.

Kierując niniejsze rozważania w stronę zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary wskazać należy, iż kontrola instancyjna wykazała częściową zasadność argumentów podniesionych przez apelującego. Sąd I instancji pobieżnie rozważył przesłanki sądowego wymiaru kary, wobec czego nie uchronił się od błędu w doborze sposobu reakcji prawno-karnej do wagi i okoliczności czynu popełnionego przez oskarżonego. Zważyć należy, iż zarzut rażącej niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnosić jedynie wówczas, gdy kara jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to nie uwzględnia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowości sprawcy, innymi słowy - gdy w społecznym odczuciu jest karą niesprawiedliwą. Niewspółmierność zachodzi zaś wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzona za przypisane przestępstwo, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż Sąd I instancji, wymierzając oskarżonemu karę pozbawienia wolności, przecenił okoliczności obciążające związane ze stopniem stężenia alkoholu we krwi P. B. oraz jego uprzednią karalnością za przestępstwo związane z nadużywaniem tej substancji. Wskazane wyżej okoliczności nie są jedynymi, które decydują o wymiarze kary i które winny być należycie rozważone w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Przede wszystkim Sąd Rejonowy w sposób nieprawidłowy przeanalizował warunki osobiste i właściwości sprawcy, o których mowa w art. 53§2 kk. W chwili popełnienia inkryminowanych czynów oskarżony był młodą osobą, miał 22 lata (nie był jednak młodocianym jak wskazuje skarżący w apelacji), wynikające z tego niewielkie doświadczenie życiowe winno zatem zostać odpowiednio odzwierciedlone przy doborze sprawiedliwej reakcji karnej. Jest to tym bardziej istotne, gdy w grę wchodzi orzeczenie po raz pierwszy bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

Dostrzeżona przy wymiarze kary powinna być także postawa P. B. po popełnieniu przestępstwa. Zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i później przed Sądem I instancji nie kwestionował on swojej winy. Oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu oraz wyjaśnił okoliczności faktyczne sprawy. Jak wynika z przedstawionych dokumentów (k. 65 zaświadczenie z (...) Szpitala (...)) P. B. próbuje na stałe zmienić styl swojego życia. Od 21 marca 2014r rozpoczął systematyczne leczenie dla osób uzależnionych, natomiast od 30 kwietnia 2014r został przyjęty do Całodobowego Oddziału (...).

W przekonaniu Sądu Odwoławczego bezwzględna kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie uczyni również zadość celom wychowawczym i prewencyjnym. Ze względu na młody wiek oskarżonego cele kary zostaną osiągnięte, jeżeli wobec P. B. zostanie wymierzona łagodniejsza kara pozbawienia wolności. Okres 1 roku będzie wystarczający, by uświadomić oskarżonemu nieopłacalność i bezcelowość naruszania porządku prawnego, a także to, iż w przypadku popełnienia kolejnych przestępstw w przyszłości kara ta może być jeszcze bardziej dotkliwa.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu apelacji trzeba wskazać, iż w realiach przedmiotowej sprawy nie wystąpiły przesłanki do zastosowania wobec oskarżonego instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. W przypadku popełnienia przestępstwa z art. 178a§4 kk ustawodawca wprowadził dodatkowy wymóg limitujący zastosowanie powyższego środka probacyjnego. Zgodnie z art. 69§4 kk wobec sprawcy tego występkę, Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. W stosunku do P. B. natomiast nie zachodzi taka sytuacja. Dopuścił się on wyżej wymienionych czynów w warunkach powrotu do przestępstwa, wobec czego prognoza kryminologiczna jego zachowania na przyszłość kształtuje się negatywnie. W ocenie Sądu nie wystąpiły także żadne wyjątkowe okoliczności, które przemawiałyby za zmianą tego stanowiska. W tym kontekście orzeczenie Sądu I instancji czyni zadość przepisom prawa materialnego oraz procesowego.

Podsumowując dokonaną kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy stwierdził, iż zarzuty apelacji skarżącego okazały się trafne w części dotyczącej wymiaru kary zasadniczej, w pozostałym zaś zakresie stanowiły bezzasadną polemikę z prawidłowymi rozważaniami Sądu merytorycznego.

Na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 627 kpk oraz art. 10 ust. 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973r o opłatach w sprawach karnych zasądzono od oskarżonego kwotę 180 zł tytułem opłaty za postępowanie w obu instancjach i obciążono go pozostałymi kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.